- هەکە هوون دپرسن ژ من کا دەلالترین پرتووکا من خوەندی کیژانە بێژم: دایکا منە. **(ئا. لینکۆلن)**

- هندی کو دایکا یەکی ل چاوردۆرێ بگەرە و معاملا زارۆکان ل گەل بکە ئەو مرۆڤ ناگەهە/ مەزن نابە. **(د. بالارد)**

- د دلێ زارۆکان دە ناڤێ دایکێ نێزیکی ناڤێ یەزدانە. **(ئا. ئۆستن)**

- داییتی سەفاترین خەم/ دەردە. **(ت. فکرەت)**

- هندی کو دایکا وی خوە تێکلی کارێ وی بکە ئەو مرۆڤ مەزنبوویی/ پیر حساب نابە. **(ئە. پاول هۆڤەر)**

- سەرکەڤتنێن مەزن ژ ئالیێ ئەولادێن بژارتی یێن ژ ئالیێ دایکێن بەرکەتی ڤە هاتنە مەزن کرن چێبوویینە. **(بێناڤ)**

- جوانێن عاصی یێن مالباتێن خوە تەرك دکن، ل جهەکی دن ل دلۆڤانیێ دگەرن، لێ وەرە ببینە کو ئەڤین و دلۆڤانیا ئەو لێ دگەرن دکارن بەس ل جەم دای بابێن خوە پەیدا بکن. **(بالزاك)**

- بەس دایك واتەیا ئەڤینا راستین دزانە. **(بالزاك)**

- تو ئەڤین و دلۆڤانی جهێ یا دایکێ ناگرن. **(بالزاك)**

- دەما ژن بوو دایك تەمام دبە. **(بالزاك)**

- یەکانە هەییا بێ هەڤال/ بێ مسل و بێ میناکا ئافراندی دایکن. **(بێتهۆڤن)**

- ژ بۆ پێشکەڤتن و پەروەردەکاریا گەلەکی بەری هەر تشتی پێویستی ب دایکێن فەداکار و پەروەردەکاران هەیە. **(ن. بۆناپارت)**

- ژ ڕادانێن باش و خراب یێن زارۆك دایکا وی بەرپرسیارە. **(ن. بۆناپارت)**

- پێشەدەما زارۆك د دەستێ دایکا وی دە یە. **(ن. بۆناپارت)**

- دایك ب دەستەکی خوە لاندکێ، ب یێ دن دنیایێ دهەژینە. **(ن. بۆناپارت)**

- داییني، تەمامكەرا ژنینیێ یە. **(ئا. دوماس)**
- دلێ دایكان ژ بۆ زارۆكان هێلینەكە مایینی و ب نرخە. ئەو پیر ببن ژی ئەو هێلین نایێ ژ بیر كرن. **(ت. ئەدیسۆن)**
- دایك ژ سەری هەتا بنی/ ژ سەری هەتا نێنووكێ ئەڤین/ دلۆڤانی تژی نە. **(ر. ئێمێرسۆن)**
- زارۆك، بەرهەمێن دایكانن. **(رالف ئێمێرسۆن)**
- د ڤێ دنیا هزوومەت/ گیراسە دە ژ ئەڤینا د دلێ دایكێ مەزنتر ئەڤین نینە. **(چ. فلیتچەر)**
- هەتا ئەز بوویيمە سیە و پێنج سالی، نایێتە بیرا من كو هەتا نەهاتبم مال دایكا من رازابە. **(ئا. فرانس)**
- دایكا منا خۆشەڤیست، دەما ئەز ل دەفتەرا بیرئانینان دنهێرم، ناخوازم ژ تە پێڤە كەسەكی ببینم. **(ئا. فرانس)**
- مەزنترین نوازەیا خوەزاییێ دایكە. **(ج. گویت)**
- ژ میزەكرنا دایك و زارۆكێ وێ ب زەوقتر و تشتا دلینێن مە هشیار بكە تشتەك نینە. **(ج. گویت)**
- ژ بۆ زارۆكان دلێ دایكێ وەكی مگناتیس، چاڤێن وان ژی وەكی ستێرا قوتبێ/ گورخێ نە. **(ج. هێردەر)**
- تو پەیڤ تێرا ڤەگۆتنا ئەڤین و دلۆڤانیا دایكێ ناكن. **(ڤ. گۆگ)**
- بالكێشە كو ئەم د فەرقێ دە نینن. واشنتۆن مرۆڤێن وەكی وی مەزن ژی دایك مەزن دكن. **(ر. هۆرن)**
- دایك وەكی ستێرەكە پیرۆز هەتا بێ داوییێ دێ ل ئەسمانان ببرسقن. **(كارل ئیمەرمان)**

- هەكە دايكا من دانينە شكەڤكەكێ تەرازيێ و شكەڤكا دن ژی دنيـايێ دانـن سـەر، دێ يا دامن ل سەر گرانتر بيتن. **(ج. لا برۆيەر)**

- ئـەز، دەرسێن د همبێـزا دايكـا خـوە دە فێـر بـوويیم، پـەروەردەيا بـابێ مـن دايـی و چيرۆكێن ل پشتا سۆبا گەرم من بهيستن هندی ساخبم ژ بير ناكم. **(جۆن لارد)**

- تو تشت هندی مرنا دايكان مە خەمگين ناكە. هەكە ئەو ئابۆريا مـالێ نـەكن ژی، ب مرنا وان، ژ ئەڤين و دلۆڤانيا وان بێ بار دمينين. **(ئا. لامارتين)**

- دايكەكە باش بەدەلا هزار مامۆستەيانە. **(ج. هێردەر)**

- پێشەدەميا جڤاتان د دەستێ دايكان دانە، يەكگرتنەكە ناڤنەتەوی بەس دايك دكارن پێك بينن. **(ت. لۆدج)**

- يێ نێزيكتری زارۆك دايكە، باب ژی جهێ وێ ناگريتن. **(ج. لۆندۆن)**

- هـــــەمی زانيــــارێن بژارتــــە، زەكايـــا خــــوە ژ دايكـــا خــــوە مــــيراس وەرگرتينـە. **(ك. ل. ميچەلەت)**

- دەينێ دای بابان ژ بۆ زارۆكان نە دراڤە، پەروەردە و ئەخلاقە. **(و. ماكسوێل)**

- بەس ماچەكە دايكا من، ئەز كرم وێنەڤان. **(راڤايێل)**

- هەكـە وە دڤـێ هـوون كۆكـا خـەتايان هـشك بكـن، دڤـێ هـوون ژ دايكـان ئارتێـسەكێ چێكـن. **(چ. رۆلن)**

- هەكـــــە دايـــــك بكەڤـــــە رێيـــــا خـــــراب، مالباتــــا وێ ژی دێ راخوشــــــە عەينـی رێ. **(س. سمايلس)**

- بەنكێ بزداندنا وی بێ ئيمكان، بەنكێ دناڤبەينا دای و ئەولادان دە يە. **(سۆكراتس)**

- دايكـا زارۆك د لانــدكێ دە دهەژينـە كـارەكی ژ يـێن حكومــەتێ برێڤــە دبــن گرينگتر دكـە. **(س. سمايلس)**

- ئـەز نـەفرەتێ ژ ئەشـقێ دکـم. لـەورا جارەکـە ئـەز ئاشـقبووم و مـن دایکـا خـوە ژ بیر کـر. **(م. تواین)**

- د دنیایێ دە ژنا زەرەرێ نەدە بەس دایکە. **(م. تواین)**

- چـــاڤێن ب رۆنـــدکێن دایکـــێ، دلکـــەڤران ژی تینـــە مەرحەمـــەتێ/ دلۆڤانیێ. **(ئا. دی ڤیگنی)**

- زارۆك، سەرووکانیا هێزا دایکانن. **(سۆفۆکلێس)**

- تو خەمل و خیس/ چەك، ژینێ هندی ئەڤینا دایکینیێ دەلال ناکە. **(ئانی ڤیڤانتی)**

- ئەڤینا دایك ژ بۆ زارۆکێ خوە حس دکە ب تو ئاڤایان نایێ ڤەگۆتن. ئەڤ ئەڤینە، ب دەردێن زارۆك د هەمی ژیانا خوە دە دکێشە ڤە ژی زێدەتر دبە. **(ئێدوارد والتەر)**

- ژ بۆ راموسانەکە دایکێ، ئەز رازیێ هزار زلەهانم. **(بێناڤ)**

- ژنەك هەتا دبە دایك زارۆکە. **(ئا. ستریندبێرگ)**

- دای بـــابێن مـــرۆڤ چـــەند پـــیر ژی بـــن، د ژیـــانێ دە بوونـــا وان کەیفخوەشییـە. **(م. ئیتالیان)**

- پێشەمین هونەرێ داییێنیێ پشتی زارۆك نڤست رازانە. **(ئا. فرانس)**

- ژنا کو بێ دلێ خوە حس نەکە کو، روومەت و کامرانیا کورێ وێ ل کـو یـە وێ ژنـێ دل نینە. **(تۆلستۆی)**

- ژ بۆ دایکا زارۆکێ خوە ونداکری هەر رۆژ پێشەمین رۆژە؛ لەورا ئەو ئزدراپ/ خـەم تو جار پیر نابە. **(ڤ. هۆگۆ)**

- بابەك بەدەلا سەد مامۆستەیانە. **(ج. هێربەرت)**

- مـــەزنترین قـــەنجیا بـــاب دکـــارە بـــۆ زارۆکـــێن خـــوە بکـــە، حـــەز ژ دایکـــا وان کـرنـە. **(ت. هێسبۆرگ)**

- تشتا بابێ ڤەشارتی د کور دە دەردکەڤە. **(نێتزچ)**

- مرۆڤ، دەما بوو باب دزانە کا چەند گرامییێ بۆ بابێ خوە دەیندارە. **(گویت)**
- دەما هوون بوونە باب، هوونێ ببینن کو ژ کامرانیا خوە زێدەتر هوون دێ پێ یا زارۆکێ خوە بەختیار ببن. **(بالزاک)**
- دبە کو بابێن حەز ژ زارۆکێن خوە نەکن هەبن، لێ داپیرێ گەلەک حەز ژ نەڤیێن خوە نەکە نابن/ نینن. **(ڤ. هۆگۆ)**
- بابەك دکارە ل سەد ئەولادان بنێرە، لێ سەد ئەولاد نکارن بەرێ خوە بدن بابەکی. **(گ. د. ئانۆزیۆ)**
- خرابترین باب کی نە، هوون دزانن؟ یێن کو تشتێن د جوانیا خوە دە کرنە ژ بیر کرین. **(دیدەرۆت)**
- خوەپاکیا بابێ، سەروەتا زارۆکانە. **(ئا. فرانس)**
- باشترین ڤەنجی، ڤەنجیا ل گەل باب دۆستان تێ کرنێ یە. **(هز. موحەمەد)**
- ب زانینا بابێ کەس نابە مرۆڤ. **(بێناڤ)**
- پەسنکریا ب بابێ مری و مالێ شەوتی نابە. **(بێناڤ)**
- مالێ بابێ زوو دقەدە. **(م. ترك)**
- دای باب ژ بلی پێشەدەمەکە باش، دکارن تشتی بدن زارۆکێن خوە. **(م. ییدیش)**
- دەما زارۆکێن وە چێبوون، هوونێ بزانن کا چ دەیندارێن دای بابێن خوە نە. **(م. ژاپۆن)**
- باب، بانکەرێن خوەزاییێ دایینن. **(م. فرانسیز)**
- ژ بەر کو خوەدێ ل هەر ئەردی نابە دایك ئافراندن. **(م. عبرانی/ ییدیش)**
- ژ کولندی زەبەش چێنابە. **(م. بەلچیك)**
- ژ وەلیان دبن خوەلی، ژ خوەلیان دبن وەلی. **(م. کورد)**

* مـــەزنترین میراســێ دای بــاب بکــارن ژ بــۆ زارۆکــێن خــوە بهــێلن ئــەدەب و تەربییــە یــە. **(م. عەرەب)**
* دڤێ بابەك ژ قودرەت/ هێزا خوە کێمتر، زارۆکێن وی ل گۆر هێزا خـوە، ژنـا وی ژی ل قودرەتا/ هێزا وی زێدەتر کنجان بەر بکە. **(م. عەرەب)**
* دایکـا مـن، مـن پێـشیێ ب قـسمەتێ مـن رە بینـە دنیـایێ، پاشـێ دخـوازی باڤێـژە ناڤ گەلێش. **(م. بۆلگار)**
* هەکە خوەدێ بخوازە جارەکە دن بارانێ بدە یان ژی دایکا تە بخوازە دیـسا شـوو بکـە ڤە تو کەس نکارە ببە مانع/ ئاستەنگ. **(م. چین)**
* جەزایێ سووچێ بابێ زارۆك دکێشن. **(م. چین)**
* دڤێ باب کورێ خوە بپەسنینە، زارۆك ژی بابێ خوە تەقدیر بکە. **(م. چین)**
* ژ بــۆ کــو هــوون ئەڤینــداریا دای بــابێن خــوە بــزانن دڤــێ هــوون ژی زارۆکــان مەزن بکن. **(م. چین)**
* دای بابێن باش زەواجێن موکەمەلن، زارۆکێن باش جەنازەیێن باشن. **(م. چین)**
* کەسێ ئیتاعەتا بابێ خوە نەکە دێ یا زڕبابێ خوە بکە. **(م. دانیمارکا)**
* گرینا زارۆکا ژ ئاخینا دایکا وی چێترە. **(م. دانیمارکا)**
* کەسێ خوە ب باپیرێن خوە دپەسـەندینە وەکـی پتـاتێ یـە. چێترین ئـالیێ وی دبـن ئاخێ دە یــە. **(م. فرانسیز)**
* باب چ بە کورێ وی ژی ئەوە. **(م. ئنگلیز)**
* مرۆڤەك پرترین حەز ژ یارا خـوە، ب ئاوایـەکی باشـترین مالباتـا خـوە و درێـژترین ژی حەز ژ دایکا خوە دکـە. **(م. ئیرلاندا)**
* دەما کارێ دایشیرێ ڤەدیا تێ دورخستن. **(م. ئیسڤەچ)**
* باب بوون زۆر نینە، بابینی کرن زۆرە. **(م. ئیسڤەچ)**

- ❖ کەچا خوە بدە کورێ مرۆڤێ باش، کەچا ژنا باش ژی بۆ کورێ خوە بینە. **(م. کازاخستان)**
- ❖ ل گۆر هەر دایکەکێ، دەلالترین زارۆك یێ وێ یە. **(م. ئنگلیز)**
- ❖ دای ژ بۆ کەچا خوە تەخت چێدکە. کەچ د مێر دە ل بەخت دگەرە. **(م. ترك)**
- ❖ ژیانا دای بابان، پرتووکا میناکێ یە ژ بۆ زارۆك. **(گیبسۆن)**
- ❖ هەکە بابێ وی سێڤا ترش بخوە، ددانێن کورێ وی دسەکنن/ ئالوو دبن. **(مەگۆلستان)**
- ❖ مەزنترین ئەڤین یا دایکا تە یە، پاشێ یا سەیێ تە یە، پاشێ ژی یا یارێن تە. **(م. پۆلۆنیا)**
- ❖ د زارۆکان دە دیتنا گونەهێن بابان و خوەپاکییێن دایکان مومکنە. **(ب. بوین)**
- ❖ باب بوون زۆر نینە، بابینی کرن زۆرە. **(و. ماکسوێل)**
- ❖ میراسێ بابێ وەکی فندکێ یە، هندی کەدا وی یێ وە یە. **(ئا. گۆزال)**
- ❖ مەزنترین میراسێ باب بکارە ژ بۆ زارۆکێ خوە بهێلە "ناڤ"ەکی باشە. **(و. هامیلتۆن)**
- ❖ ژ بۆ بابێن خوە باشبن کو زارۆکێن وە ژی ژ بۆ وە باشبن. **(ئبن سینا)**
- ❖ دڤێ ئەم ناڤداریا ژ بابێ مە مایی، وەکی ب نرخترین تشتێ خوە ڤەشێرین. **(چ. لۆرەنس)**
- ❖ ئەی دای بابێن خۆشەویستێن من هوون وندا کرین، ئەز هەر تشتێ خوە دەیندارێ وە مە. **(لویس پاستەر)**
- ❖ ڤەدا ل بابێ، زارۆکێ خوە ژ بۆ مەنفەعەتێ خوە بکارتینە بکەڤن. **(ه. س. والپۆل)**
- ❖ عەجەلەکرنا بابێ، بنکەتنێ تینە. **(م. ئنگلیز)**

- تـو دخـوازی زارۆكـێن تـه بـۆ تـه چـاوا بـن، دڤـێ تـو ژی ژ بـۆ دای بـابێن خـوه وەسـا بـی. **(ئەفلاتۆن)**

- کەس پرسـا بابێ تە ناکـە، لێ هونەرا تە دپرسـە. **(ش. ساعدی)**

- بابێ من، ژ بەر کو بوویە ئالیکارێ هاتنا منا دنیایێ مـەزنترین جنایـەت کرییـە، لـێ ئەز وێ جینایەتێ ناکم. **(ج. چ. شیلەر)**

- تــشتا تــو ل هێڤیــێ کــو زارۆکــێن تــە بــۆ تــە بکــن، تــو ژی بــۆ دای بــابێن خوە بکـە. **(سۆکراتس)**

- ناڤــەکی بــاش و پەندەکــە بــاش چــێترین تــشتە کــو بــابێ وە دکــارە بـدە وە. **(هاری ترۆمان)**

- هەکە زارۆکێ کور دایك مەزن بکە وەکی کەچێ، کەچێ باب مـەزن بکـە وەکـی کـور لێ دکە. **(م. ئیران)**

- ئەڤینا بابان ژ چیا بلندتر، یا دایکان ژ دەریایان کوورترە. **(م. ژاپۆن)**

- هەکە باب ماسیڤان بە، زارۆك ژی قەنەبە حەز ژ ئاڤێ دکە. **(م. رۆس)**

- بەرێ خوە بدە زارۆك، تەخمینا بابێ بکە. **(م. رۆس)**

- زێدە زارۆك داییێ شاش، بابێ کەتی دکن. **(م. ترك)**

- ئەولادێ باش بابێ دکە وەزیر، یێ خراب رەزیل دکە. **(م. ترك)**

دەلالی

- هەتا ئاقل نەبە دەلالی بکێری تشتەکی نایێ. **(ئارچیمێدەس)**
- دڤێ نە بەس ژ دەرڤەیێ مرۆڤ، ناڤا وی ژی دەلال بە. **(ئا. چەهۆڤ)**
- هەکە مرۆڤێ دەلال ب خوەپاکی ژی بە، دێ زێدەتر بال بکێشە. **(د. دیدەرۆت)**
- هەکە بێژنە من، تو دەلالیێ یان ژی راستیێ تەرجیح دکی، ئەزێ بێ راوەستان بێژم کو، دەلالیێ. لەورا د دەلالیێ دە راستییەکە ڤەشارتی هەیە/ رادزێ. **(ئا. فرانس)**
- دەلالی پیرۆزە، هەکە د هەمی پێڤاژۆیێ دە بخەبتن کو وێ ژ هۆلێ/ مەیدانێ راکن دیسا دێ بەرماییێن وێ بمینن. **(ئا. فرانس)**
- دەلال ل هەر جهی دکن تاجێ سەری. **(ج. گویت)**
- دەلالی دەلالیێ دکێشە. **(ئە. هاند)**
- دەلالی رابردوویی/ فانی، خوەپاکی بوون مایی یە. **(ج. گویت)**
- ژ کلیلا نەیێ ڤەکرن دەلالتر تشتەك نینە. **(م. مایتەرلینك)**
- دەلالی نعمەتەکە کو خوەزایێ ئەو بەخشاندییە وە، ژ خوە/ ژ ڤەستان نە مەزێخن. **(جۆن میلتۆن)**
- ژ بەر کو ئەم ژ دەلالیان دوور مایینە، ئەم نکارن ژ وان بەرژەوەند ببن. **(ئە. مۆرکاو)**
- دەلالیا گیانێ ژ یا فزیکی بلندترە، و ل وێ دەلالیێ نێرین/ مێزەکرن ژ نێرینا دەلالترین پەیکەری ب زەوقترە. **(ج. سانتایانا)**

- دەلاليا زێدە بەلا سەرييە. **(ئا. شۆپ هاوەر)**
- دەلالی ئەزيەتێ ددە خوەيێ خوە، لێ زەوقێ ددە يێن دن. **(سۆكراتس)**
- هەكە د دەلاليێ دە مانتق ببە مەوزو - بەحس پێشيێ چاڤ پاشێ ئاقل تێ. **(سۆكراتس)**
- دەلاليا بێ خوەپاكی وەكی چيچكا بێ بێهنە. **(سۆكراتس)**
- دەلاليا راستين، يا بلندترينی تينە پێ يە. **(ئا. ستايەل)**
- دڤێ ئەم نرخا دەلاليێن ئەم خوەيی بزانين. **(هـ. تاين)**
- دەلالی و قەنجی دژمنێن هەڤن، ل گەل ڤێ ژی ئەم دخوازين خوەيی هەردويان ژی ببين. **(هـ. تاين)**
- د جوانيێ دە هەر تشت دەلالە. **(م. ئافريكا)**
- د دەلاليترين خۆخێ دە ژی ڕزی هەيە. **(م. ئافريكا)**
- دەلالی، ل گۆر چاڤێ لێ دنێرە دگوهورە. **(م. ئنگليز)**
- گول لێكڤەكرن، ستری بۆ خوەييێ گولێ. **(م. ترك)**
- د چل رۆژان دە مرۆڤ ژ دەلالێ تێر دبە، لێ چل سالان ژ خوويێن باش تێر نابە. **(م. ترك)**
- نەبە ئێخسيرێ دەلاليێ. **(بێناڤ)**
- يێ/ يا دەلال تێ دنيايێ زەوجی تێ دنيايێ. **(م. پۆرتەگيز)**
- دەلالی ئيشارەتا/ نيشانا ئەخلاقێ باشە. **(ئـ. كۆنت)**
- دەلاليا تە دەه پارە ناكە، هەكە ئەڤ ئەڤينا من نەبا. **(ئاشق وەيسەل)**
- دەلال، يێ/ يا دەلال ڕادان دكە يە. **(م. ئنگليز)**
- روويێ ئاڤێ دەلالە، لێ ل سەر نايێ ڕازانێ. **(م. ئافريكا)**
- شۆربا دەلاليێ چێنابە. **(م. ئەستۆنيا)**
- هەكە كرێتی، خوەشكۆك بە. **(م. تونس)**